

Voorstel Gemeenteraad B

Onderwerp	Opheffing van de geheimhouding op het onderzoeksrapport van Hoffmann d.d. 15 mei 2025		
Portefeuillehouder	Niels van den Berg agendaletter (B)		
Organisatieonderdeel	Cluster Concernstaf	Aangeboden aan Raad	2 september 2025
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2500025128

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. het besluit van het college van burgemeester en wethouders van 25 juni 2025 met kenmerk 2500017377, inhoudende de afwijzing van een op 21 mei 2025 ingediend verzoek om opheffing van de geheimhouding op het onderzoeksrapport van Hoffmann d.d. 15 mei 2025 inzake een klacht over discriminatie binnen het Klachtencommissariaat van de Gemeente Enschede, te bekrachtigen;
2. dat naar aanleiding van een tweede verzoek d.d. 9 juni 2025 (van een andere verzoeker) om opheffing van de geheimhouding aangaande hetzelfde document, de geheimhouding op dit document gehandhaafd blijft op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder e en i, van de Wet open overheid.

Inleiding en voorgeschiedenis

Op 21 mei 2025 is er een Woo-verzoek binnengekomen waarbij is gevraagd om openbaarmaking van een onderzoeksrapport van Hoffmann d.d. 15 mei 2025 inzake een klacht over discriminatie binnen het Klachtencommissariaat van de Gemeente Enschede (hierna: onderzoeksrapport). Nu het college geheimhouding op dit onderzoeksrapport had opgelegd, is dit verzoek ook aangemerkt als een verzoek om opheffing van deze geheimhouding. Op 25 juni 2025 is namens het college van B&W een besluit genomen waarbij zowel het verzoek om opheffing van de geheimhouding als het Woo-verzoek zijn afgewezen. Tegen dit besluit is bezwaar ingediend. Naar aanleiding van de heroverweging in bezwaar is geconstateerd dat er een bevoegdheidsgebrek aan het genomen besluit kleeft voor wat betreft de afwijzing van het verzoek om opheffing van de geheimhouding (dit geldt niet voor wat betreft de afwijzing van het Woo-verzoek!). Aangezien het onderzoeksrapport door het college van B&W (op verzoek) aan het presidium is verstrekt, is de gemeenteraad namelijk exclusief bevoegd geworden om te besluiten op het verzoek om opheffing van de geheimhouding. Om dit bevoegdheidsgebrek te herstellen wordt daarom aan de gemeenteraad voorgesteld het collegebesluit van 25 juni 2025 inzake de afwijzing van het verzoek om opheffen van de geheimhouding te bekrachtigen.

Daarnaast is er op 9 juni 2025 door een andere verzoeker verzocht om openbaarmaking van hetzelfde onderzoeksrapport. Ten aanzien van dit verzoek zal derhalve ook eerst een raadsbesluit moeten worden genomen op het verzoek om opheffing van de geheimhouding. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld dit verzoek af te wijzen. Nadat de gemeenteraad hierover een besluit heeft genomen kan een collegebesluit worden genomen op het Woo-verzoek.

Publieksvriendelijke samenvatting

Op 21 mei 2025 heeft 1Twente gevraagd om openbaarmaking van een onderzoeksrapport inzake een interne klacht over discriminatie binnen het Klachtencommissariaat van de Gemeente Enschede. Dit verzoek moet tevens worden aangemerkt als een verzoek om opheffing van geheimhouding, omdat het college van B&W op grond van de Gemeentewet "geheimhouding" op het onderzoeksrapport heeft opgelegd. Op 25 juni 2025 is namens het college van B&W het verzoek om opheffing van de geheimhouding én het Woo-verzoek afgewezen. Achteraf is gebleken, dat alleen gemeenteraad bevoegd was om het besluit op het verzoek om opheffing van de geheimhouding te nemen en niet het college van B&W. Om dit te herstellen wordt daarom aan de gemeenteraad voorgesteld het collegebesluit van 25 juni 2025 inzake de afwijzing van het verzoek om opheffen van de geheimhouding te bekrachtigen.

Daarnaast is op 9 juni 2025 door een andere verzoeker verzocht om openbaarmaking van hetzelfde onderzoeksrapport. Voordat op dit Woo-verzoek kan worden beslist dient de gemeenteraad daarom ook eerst een besluit te nemen over het opheffen van de geheimhouding. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om de opgelegde geheimhouding op basis van dezelfde gronden en motivering niet op te heffen.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

In het kader van de strategische opgave “Open Enschede” hanteren we bij de behandeling van Woo-verzoeken een transparante lijn waarbij geldt “openbaar, tenzij”. In dit geval is echter beoordeeld dat openbaarmaking van het gevraagde rapport (voor een ieder), het belang van “eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (van medewerkers)” alsmede het belang van “goed functioneren van een bestuursorgaan” kan schaden en dat deze belangen zwaarder wegen dan het belang van openbaarmaking van dit rapport. De bescherming van deze belangen wordt in dit geval zwaarder gewogen dan het publieke belang bij openbaarmaking. Daarom wordt in dit geval voorgesteld om de opgelegde geheimhouding niet op te heffen.

Argumenten

1. Woo-verzoek is tevens een verzoek om opheffing geheimhouding

Nu er geheimhouding is opgelegd op het onderzoeksrapport, dienen de beide Woo-verzoeken tevens aangemerkt te worden als een verzoek om opheffing van de geheimhouding¹. Alvorens een besluit te nemen op de Woo-verzoeken dienen derhalve eerst besluiten te worden genomen op de verzoeken om opheffing van de geheimhouding.

2. Gemeenteraad exclusief bevoegd te besluiten op verzoek om opheffing geheimhouding

Het college van B&W heeft op grond van artikel 87 Gemeentewet geheimhouding opgelegd op het onderzoeksrapport en het rapport vervolgens aan het presidium verstrekt. Daarmee is de gemeenteraad op grond van artikel 89, lid 4 Gemeentewet exclusief bevoegd (geworden) om de geheimhouding ook weer op te heffen. Nu de 2 ingediende Woo-verzoeken tevens aangemerkt moeten worden als verzoeken om opheffing van deze geheimhouding dient de gemeenteraad hierover dus besluiten te nemen.

3. Geheimhouding niet opheffen in verband met bescherming van de belangen genoemd in artikel 5.1, tweede lid onder e en i, van de Woo

Op grond van artikel 87 Gemeentewet kan de raad, het college, de burgemeester en een commissie als bedoeld in hoofdstuk V op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1, eerste en tweede lid, van de Wet open overheid, een verplichting tot geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij dat orgaan berust. Het college heeft deze geheimhouding op het onderzoeksrapport opgelegd op grond van de belangen in artikel 5.1, tweede lid onder e en i van de Woo.

Artikel 5.1, tweede lid onder e, van de Woo

Dit betreft het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Het onderzoeksrapport heeft betrekking op de integriteit van gemeenteambtenaren binnen een specifiek Team van de Gemeente Enschede en zien in zoverre op hun persoonlijk functioneren met betrekking tot hun functie. Openbaarmaking van het onderzoeksrapport raakt in zoverre de persoonlijke levenssfeer van de betrokken gemeenteambtenaren. Van belang hierbij is ook dat het betreffende Team van de Gemeente Enschede, in de periode waar het onderzoeksrapport op ziet, slechts uit een viertal medewerkers bestond, waardoor de informatie uit het onderzoeksrapport, ook ingeval van anonimisering van persoonsgegevens, alsnog herleidbaar is. Openbaarmaking van het onderzoeksrapport alsook opheffing van de opgelegde geheimhouding is derhalve niet wenselijk.

Artikel 5.1, tweede lid onder i, van de Woo

Dit betreft het belang van het goed functioneren van bestuursorganen. De behandeling van signalen van (mogelijke) integriteitsschendingen dient vertrouwelijk te blijven omdat de gemeente Enschede een goede werkgever wil zijn waarbij dergelijke gesprekken hierover en onderzoeken hiernaar in de vertrouwelijkheid moeten kunnen plaatsvinden. De gesprekken die met betrokkenen in het kader van dit betreffende onderzoek zijn gevoerd hebben een vertrouwelijk karakter. Betrokkenen mogen dan ook uitgaan van vertrouwelijke behandeling hiervan en dat dergelijke informatie-uitwisseling ook

¹ Uitspraak Raad van State 5 maart 2025 ECLI:NL:RVS:2025:894
CST-Strategie en Control EA Smit

vertrouwelijk blijft. Ook voor toekomstige signalen van (mogelijke) integriteitsschendingen is het van belang dat betrokkenen weten dat zij in vertrouwelijkheid gesprekken kunnen voeren. Gelet op voorgaande, is het uitgangspunt, dat terughoudend wordt omgegaan met openbaarmaking van onderzoeksrapporten naar de integriteit van ambtenaren. Gelet op de aard van het betreffende onderzoek en de aard van de vertrouwelijke informatie-uitwisseling over de betrokken personen, is het niet wenselijk dat deze gegevens openbaar worden gemaakt en is het derhalve van belang dat de opgelegde geheimhouding niet wordt opgeheven.

Belangenafweging

Het belang van openbaarmaking van het onderzoeksrapport weegt niet op tegen voornoemde belangen. Hierbij is onder meer van belang dat het onderzoeksrapport gaat over een interne klacht, van één medewerker over een andere medewerker. Het betreft dan ook een interne personeelsaangelegenheid waardoor het publieke belang van openbaarheid van dit onderzoeksrapport voor de burger gering is.

4. Opheffen bevoegdheidsgebrek door bekrachtiging besluit op verzoek opheffing geheimhouding

Het college van B&W heeft op 25 juni 2025 besloten het verzoek om opheffing geheimhouding alsmede op het Woo-verzoek d.d. 21 mei 2025 aangaande het onderzoeksrapport af te wijzen. Nu de gemeenteraad echter exclusief bevoegd is om een besluit op het verzoek om opheffing geheimhouding te nemen, kleeft er een bevoegdheidsgebrek aan dit besluit. Dit bevoegdheidsgebrek kan worden opgeheven doordat de gemeenteraad het collegebesluit alsnog bekrachtigd².

5. Primair besluit op het andere verzoek om opheffing geheimhouding

Nu er op 9 juni 2025 door een andere verzoeker ook een Woo-verzoek is gedaan met betrekking tot hetzelfde onderzoeksrapport dient ook dit verzoek tevens als verzoek om opheffing van de geheimhouding te worden aangemerkt en dient ook hierop een besluit door de gemeenteraad te worden genomen. Conform de afhandeling van het eerste verzoek wordt aan de gemeenteraad voorgesteld de geheimhouding op het document op basis van dezelfde gronden en motivering te handhaven. Nadat de gemeenteraad op het verzoek om opheffing van de geheimhouding heeft besloten kan door het college pas een besluit op het Woo-verzoek worden genomen. De beslistermijn op het Woo-verzoek is om die reden opgeschort.

Risico's

Tegen het besluit van 25 juni 2025 waarbij het verzoek om opheffing van de geheimhouding en het Woo-verzoek d.d. 21 mei 2025 zijn afgewezen is door de verzoeker reeds bezwaar ingediend. Dit bezwaar zal worden voorgelegd aan de Commissie Bezwaarschriften Enschede. Het bevoegdheidsgebrek wat aan dit besluit kleeft zal doormiddel van het voorgestelde bekrachtigingsbesluit van de gemeenteraad worden opgeheven, zodat dit risico daarmee is weggenomen.

Voor de nog te nemen besluiten op het verzoek om opheffing geheimhouding alsmede het Woo-verzoek van de andere verzoeker aangaande hetzelfde onderzoeksrapport, geldt dat eveneens het risico bestaat dat hiertegen bezwaar kan worden ingediend.

De inschatting is echter dat beide verzoeken om geheimhouding, tevens Woo-verzoeken, terecht en op basis van de genoemde (actuele) belangen in de Woo rechtmatig kunnen worden afgewezen en de primaire besluiten om die reden, in stand kunnen blijven.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

N.v.t.

Afweging en alternatieven

Het alternatief is om de door het college van B&W opgelegde geheimhouding op het onderzoeksrapport wél op te heffen. Dit is echter niet wenselijk gelet op de hierboven genoemde belangen.

² Uitspraak Raad van State 9 februari 2022 ECLI:NL:RVS:2022:400
CST-Strategie en Control EA Smit

Participatie

n.v.t

Communicatie

De eerste verzoeker zal in het kader van de bezwaarprocedure geïnformeerd worden aangaande dit raadsvoorstel, teneinde het genomen collegebesluit inzake afwijzing van het verzoek om opheffing van de geheimhouding, te bekrachtigen.

De andere verzoeker zal schriftelijk worden geïnformeerd over het proces richting de gemeenteraad inzake besluitvorming op zijn verzoek om opheffing van de geheimhouding en de hiermee gepaard gaande opschorting van de beslistermijn op zijn Woo-verzoek.

Vervolg

Zo spoedig mogelijk nadat de gemeenteraad heeft besloten over het al dan niet opheffen van de geheimhouding, zal de bezwaarprocedure van de eerste verzoeker worden hervat. Het streven is om dit bezwaar wel binnen de reguliere beslistermijn af te handelen. Daarnaast zal, zo spoedig mogelijk nadat de gemeenteraad een besluit heeft genomen over het al dan niet opheffen van de geheimhouding, door het College van B&W een primair besluit op het Woo-verzoek van de andere verzoeker worden genomen.

Bijlagen

	Omschrijving	College	Raad	Niet actief publiceren	Geheim
Bijlage I	Primair collegebesluit d.d. 25 juni 2025 inzake afwijzing verzoek om opheffing geheimhouding en Woo-verzoek	Ja	ja	Nee, m.u.v. persoonsgegevens	Nee
Bijlage II	Raadsbesluit	Ja	Ja	Nee	Nee

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,

de Burgemeester,

E.A. Smit

R.W. Bleker